

ВПЛИВ НАСЛІДКІВ НАДЗВИЧАЙНИХ ПОДІЙ НА ПОКАЗНИКИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Для оцінки впливу наслідків надзвичайних ситуацій необхідним є визначення їх впливу на зазначені показники. Використання суто факторного аналізу не дозволить отримати всієї необхідної інформації, адже відсутні базові показники від, яких аналітик має відштовхуватися. Для цього є потреба у визначенні напрямів зміни результуючого показника в результаті надзвичайних ситуацій через ідентифікацію його складових які можуть вплинути надзвичайні ситуації.

Наслідки надзвичайних ситуацій впливаючи на показники економічного аналізу господарської діяльності та можуть зумовити зміни в управлінських рішеннях внутрішніх та зовнішніх користувачів. Не врахування впливу наслідків надзвичайних ситуацій на результуючі показники економічного аналізу фактично знижують якість інформаційного забезпечення управління господарською діяльністю.

Наслідки визначають вплив надзвичайних ситуацій на аналітичні показники в частині господарських процесів (придбання, виробництво, реалізація). Оцінивши їх, є можливість сформулювати стратегічно важливі управлінські рішення внутрішнім користувачами та розробити інвестиційні рішення зовнішніми користувачами. В цілому, це дозволить підвищити якісні характеристики обліково-аналітичних систем управління господарською діяльністю.

Для цього пропонуємо організаційно-методичні положення економічного аналізу згрупувати за напрямками: оцінка впливу на стан оборотних та необоротних активів та на виробничі витрати підприємства. Це є реальним на основі запропонованих положень розвитку бухгалтерської звітності, яка дозволяє виявити вплив надзвичайних ситуацій на об'єкт управління.

На основі звітної інформації є можливість визначити як вплинули наслідки надзвичайних ситуацій: на середньорічну вартість основних засобів (показники: фондвіддача, фондомісткість, фондоозброєність); вартість основних засобів на дату балансу (коефіцієнти: зношеності, оновлення, частки активної та пасивної частини основних засобів) та ін. Всі окресленні напрями в тій чи іншій мірі впливають на результуючий показник, а отже без врахування наслідків надзвичайних ситуацій кінцевий користувач не бачитиме повної картини про майновий потенціал підприємства.

Сучасна система економічного аналізу не враховує всіх особливостей використання основних засобів на підприємствах різних галузей національної економіки. Фактично надання транспортних послуг компаніями даних підгалузей є використання високовартісних об'єктів основних засобів, а в більшості мірі саме від виду транспортних засобів залежить вартість послуги.

Таким чином, фондвіддача на транспортних підприємствах є досить високою, в той час як фондомісткість та фондоозброєність низькими. В зазначених ситуаціях показники економічного аналізу не враховують всієї специфіки господарської діяльності і в результаті результуючі показники не показують реального стану господарських процесів на підприємстві. Саме тому питання

включення отриманих в операційну оренду основних засобів до складу активів підприємства (балансу) сьогодні досить ретельно вивчається комітетом з міжнародних стандартів фінансової звітності, що пов'язано з новими проектами стандартів.

Поки ж дане питання є невирішеним пропонуємо для цілей формування інформаційного простору прийняття управлінських рішень внутрішніми користувачами розраховувати зазначені показники як з врахуванням орендованих основних засобів, так і без. Інформаційним забезпеченням мають стати аналітичний звіт сформований на основі позабалансового обліку. Такий підхід варто використовувати не лише на транспортних підприємствах (авіакомпаній, судноплавні та автотранспортні компанії), але й на підприємствах інших галузей, зокрема виробничих підприємствах.

Зазначимо, не дивлячись на просту такого підходу, дане питання є також досить дискусійним, адже є основні засоби, які взяті в оперативну оренду на кінець року, а тому фактично могли не брати участі у виробничому процесі підприємства.

Проблемним є питання при аналітичній оцінці ефективності використання основних засобів ідентифікації впливу на результативний показник наслідків надзвичайних ситуацій. Так, втрата або пошкодження основних засобів спричиняють зниження їх вартості на кінець звітного періоду.

Таким чином, пропонуємо для аналітичної оцінки показників ефективності використання основних засобів, зокрема фондівдачі, фондомісткості та фондоозброєності пропонуємо здійснювати розрахунки за трьома напрямками:

- прогнозне значення на початок звітного періоду – розраховується прогнозне значення показників фондівдачі, фондомісткості та фондоозброєності на основі планового значення показників;

- фактичне значення на кінець звітного періоду – розраховується на основі фактичних даних обсягів товарної продукції, середньоспискової чисельності, середньорічної вартості основних засобів;

- зміна показника в результаті наслідків надзвичайної ситуацій.

Отже, наслідки надзвичайних ситуацій впливають на показники економічного аналізу господарської діяльності та можуть зумовити зміни в управлінських рішеннях внутрішніх та зовнішніх користувачів. Не врахування впливу наслідків надзвичайних ситуацій на результуючі показники економічного аналізу фактично знижують якість інформаційного забезпечення управління господарською діяльністю.